

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Rikoksen Uhri](#) > [Uhrien Oikeudet Jäsenmaittain](#) > 2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

Miten voin tehdä rikosilmoituksen?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, sinulla on oikeus saada tietoa oikeudestasi tehdä rikosilmoitus ja tarvittaessa siitä, miten se tehdään, heti kun otat ensimmäisen kerran yhteyttä viranomaisiin.

Voit tehdä rikosilmoituksen poliisille ja olla todistajana siitä käynnistyvässä menettelyssä. Voit myös pyytää poliisia ohjaamaan sinut sopivaan rikosuhrien tukikeskukseen (*Oficina de Asistencia a las Víctimas*), jossa saat tietoa rikosilmoituksen tekemisestä.

Rikosuhrien tukikeskuksen tarjoamien kaltaisten maksuttomien ja luottamuksellisten tukipalveluiden käyttäminen ei edellytä, että rikosilmoitus olisi jo tehty.

Rikosilmoituksen tekijänä sinulla on seuraavat oikeudet:

- oikeus saada oikeaksi todistettu jäljennös rikosilmoituksesta
- oikeus maksuttomaan kieliapuun sekä tekemäsi rikosilmoituksen jäljennöksen käännöksen, ellet osaa rikosilmoituksen tekopaikan virallista kieltä jos et osaa espanjaa tai kyseisissä toimissa käytettyä muuta virallista kieltä, sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkauksen ymmärtämälläsi kielellä, kun annat lausuman tutkintavaiheessa tuomarille, syyttäjälle tai poliisille.
- Jos olet pyytänyt, että sinulle ilmoitetaan tietyistä päätöksistä, kuten päätöksestä olla aloittamatta rikosoikeudellista menettelyä tai menettelyn päätteeksi annettavasta tuomiosta, sinulla on oikeus saada tieto oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja -paikasta sekä rikosentekijää vastaan nostetun syytteen sisällöstä.

Voit lisäksi nostaa asianomistajasyytteen rikosentekijää vastaan ja ajaa syytettä oikeudenkäynnissä toissijaisen syyteoikeuden nojalla. Tällöin sinulla on hyvin samankaltaiset oikeudet kuin syyttäjällä.

Niiden tavanomaisten tapausten ohella, joissa syytteen nostaa syyttäjä, sinulla on hyvin tärkeä rooli menettelyn vireillepanijana kahdenlaisissa rikoksissa:

- Niin kutsutuissa osittain virallisen syytteen alaisissa rikoksissa (*delitos semi-públicos*) menettelyn aloittaminen edellyttää rikosilmoituksen tekemistä tai asianomistajasyytettä, mutta sen jälkeen syyttäjä ajaa syytettä rikosentekijää vastaan. Niin kutsutuissa asianomistajarikoksissa (*delitos privados*) (esimerkiksi herjauksessa) syytteen nostaminen riippuu täysin sinun tahdostasi. Syyttäjällä ei ole mitään vastuuta ajaa syytettä rikosentekijää vastaan, ja sinä voit päättää menettelyn milloin tahansa perumalla rikosilmoituksen.

Voit tehdä rikosilmoituksen millä tahansa kielellä. Ellet puhu espanjaa tai asianomaisen itsehallintoalueen kieltä, sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkauksen. Jos kukaan poliisilaitokselta ei osaa kieltäsi, poliisi tarjoaa sinulle käytännössä seuraavat vaihtoehdot:

- jos rikos ei ole vakava, voit tehdä rikosilmoituksen omalla kielelläsi olevalla lomakkeella
- jos rikos on vakava, saat tulkin paikalle tai puhelintulkkauksen.

Joillakin poliisiasemilla on erityisesti kesäisin englannin, ranskan ja saksan kielen tulkkeja.

Rikosilmoituksen tekemiselle ei ole aikarajaa. Syytteen nostamiselle on kuitenkin olemassa vanhentumisaika, joka on rikoksen vakavuuden mukaan 10–20 vuotta rikoksen tekemisestä. Viranomaiset eivät vaadi tekemään

rikosilmoitusta määrämuotoisena. Voit tehdä rikosilmoituksen kirjallisesti tai suullisesti, jolloin toimivaltainen viranomaiskirjaa rikosilmoituksesi muistiin. Sinun on annettava nimesi, osoitteesi, henkilötunnuksesi, puhelinnumerosi ja muita vastaavia tietoja. Sinun on myös allekirjoitettava rikosilmoitus.

Jos olet sukupuoleen perustuvan väkivaltarikoksen tai lähisuhdeväkivallan uhri, voit hakea poliisilta suojelumääräystä rikosilmoituksen teon yhteydessä. Voit pyytää suojelumääräystä myös suoraan oikeus- tai syyttäjäviranomaiselta, rikosuhrien tukikeskukselta tai julkishallinnon sosiaalipalveluista tai tukikeskuksista.

Saat joka tapauksessa käyttöösi lomakkeet, joilla suojelumääräystä voi hakea, ja sinulle annetaan tietoa suojelumääräyksen hakemisesta.

Mistä voin selvittää, miten asia etenee?

Kun teet rikosilmoituksen, saat siitä oikeaksi todistetun jäljennöksen, jossa on viitenumero.

Uhrina voit saada poliisilta tietoa menettelyn kulusta, ellei tästä aiheudu haittaa tutkinnalle. Käytännössä on parasta soittaa asiasta vastaavalle poliisiviranomaiselle ja pyytää tietoja.

Kun olet esittänyt erillisen pyynnön, sinulla on yleisesti oikeus saada tieto oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja -paikasta sekä rikoksentehtijää vastaan nostettavan syytteen sisällöstä ja seuraavista päätöksistä:

- päätös rikosoikeudellisen menettelyn aloittamatta jättämisestä
- menettelyn päättävä tuomio
- päätös rikoksentehtijän vankeustuomiosta tai vankilasta vapauttamisesta ja tieto mahdollisesta karkaamisesta sekä päätös sinun suojelemiseksesi toteutettavista turvaamistoimista.

Jos olet pyytänyt ohjaamista rikosuhrien tukikeskukseen tai saat tukea joltakin tällaiselta keskukselta, sinulla on oikeus saada menettelyn kulusta vastaavan viranomaisen yhteystiedot sekä tieto siitä, miten kyseiseen viranomaiseen voi ottaa yhteyttä. Sinulla on oikeus saada tieto myös oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja paikasta sekä syytteen sisällöstä.

Jos olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivaltarikoksen uhriksi, sinulla on oikeus saada tietoa ilman eri pyyntöä väkivallantehtijään kohdistuvan menettelyn etenemisestä ja toteutetuista turvaamistoimista. Voit myös ilmoittaa milloin tahansa, ettet halua saada tällaisia tietoja.

Jos olet joutunut seksuaalisen väkivaltarikoksen uhriksi, sinulla on oikeus saada tietoa valtion maksamasta korvauksesta, johon sinulla on oikeus, jos rikoksentehtijä ei maksa korvausta tai jos kyseinen korvaus ei ole riittävä.

Onko minulla oikeus maksuttomaan oikeusapuun (rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana)? Millä ehdoin?

Sinulla on oikeus saada tietoa siitä, miten voit saada neuvontaa ja oikeusapua sekä tarvittaessa mitkä ovat maksuttoman neuvonnan ja oikeusavun edellytykset, heti kun otat ensimmäisen kerran yhteyttä viranomaisiin. Tätä koskevia tietoja antavat myös rikosuhrien tukikeskukset.

Voit jättää maksutonta oikeusapua koskevan hakemuksen sille virkamiehelle tai viranomaiselle, joka on antanut sinulle tietoa neuvonnan ja oikeusavun - tarvittaessa myös maksuttoman - hakemisesta noudatettavasta menettelystä. Hakemus liiteasiakirjoineen välitetään asiaankuuluvalla asianajajayhdistykselle.

Hakemus voidaan jättää myös oikeushallinnon alaiselle rikosuhrien tukikeskukselle, joka välittää sen asiaankuuluvalla asianajajayhdistykselle.

Sinulla on yleisesti mahdollisuus hyödyntää lainopilliseen neuvontaan keskittyviä yksiköjä, jotka tarjoavat tietoa lakiasioista kaikille kansalaisille. Näitä yksiköjä ylläpitävät kunkin tuomiopiirin asianajajayhdistykset.

Lainopillista neuvontaa haetaan lomakkeella, jonka saa tuomioistuimesta, oikeusministeriöstä tai muista valtion virastoista. Lisäksi hakijan on osoitettava olevasi varaton. Hakemus jätetään asiasta vastaavan tuomioistuimen tai kotipaikkasi tuomioistuimen asianajajayhdistykselle, ellei rikosoikeudellinen menettely ole jo alkanut.

Jos olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivaltarikoksen uhriksi, sinun ei tarvitse osoittaa varattomuuttasi saadaksesi maksutonta oikeusapua.

Voit saada sitä myös, jos olet terrorismirikoksen uhri.

Voit hakea maksutonta oikeusapua Espanjassa, jos olet esimerkiksi jossakin seuraavista tilanteista:

- Olet jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen ja varaton.
- Olet kolmannen maan kansalainen, mutta lain mukainen asuinpaikkasi on Espanjassa tai oikeutesi on vahvistettu kansainvälisessä sopimuksessa (esimerkiksi alaikäisen kansainvälistä kaappausta koskevat yleissopimukset). Tällöin voit saada maksutonta oikeusapua Espanjassa samoin edellytyksin kuin unionin kansalaiset.
- Riippumatta siitä, onko sinulla varaa oikeudenkäyntiin, sinulle annetaan oikeus maksuttomaan oikeusapuun, jota annetaan sinulle välittömästi, jos olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivallan, terrorismin tai ihmiskaupan uhriksi, kun menettely on yhteydessä tai perustuu asemaasi uhrina tai on seurausta siitä. Sama pätee, jos olet alaikäinen tai kehitysvammainen taikka mielenterveyspotilas ja olet joutunut hyväksikäytön tai pahoinpitelyn uhriksi.

Kyseinen oikeus on myös oikeudenomistajilla, jos uhri kuolee, edellyttäen etteivät nämä ole olleet osallisina tapahtumiin.

Maksuttoman oikeusavun myöntämisessä sinua pidetään uhrina, jos teet rikosilmoituksen tai nostat asianomistajasyytteen tai jos rikosoikeudellinen menettely käynnistetään jonkin edellä mainitun rikoksen johdosta. Oikeusapua annetaan niin kauan kuin rikosoikeudellinen menettely on käynnissä tai kun tuomio annetaan menettelyn päätteeksi.

Oikeus maksuttomaan oikeusapuun päättyy, kun vapauttavasta tuomiosta tulee lainvoimainen tai tehdään lopullinen tai tilapäinen syyttämättäjäätämispäätös sillä perusteella, ettei rikokseen liittyviä tosiseikkoja ole pystytty vahvistamaan. Siihen asti saadun oikeusavun kustannuksia ei tarvitse kuitenkaan maksaa.

Jos vireille tulee useita menettelyjä, jotka liittyvät edellä mainittuihin rikoksiin, erityisesti sukupuoleen perustuviin väkivaltarikoksiin, joissa sinä olet ollut uhrina, on saman asianajajan avustettava sinua niissä kaikissa edellyttäen, että puolustautumisoikeutesi pystytään varmistamaan tällä tavalla.

Sinulla on oikeus maksuttomaan oikeusapuun, jos vuosituloosi ja kotitalouden kokonaistulot ovat enintään

- kaksi kertaa hakemuksen tekohetkellä voimassa oleva yleinen tuloindeksi (*indicador público de renta de efectos múltiples*, IPREM), jos kyseessä oleva henkilö ei kuulu useamman hengen kotitalouteen. IPREM-indeksi vahvistetaan vuosittain, ja sen perusteella määritetään tiettyjen etuuksien määrä tai tiettyjen etuuksien tai julkisten palveluiden saantioikeus.
- kaksi ja puoli kertaa hakemuksen tekohetkellä voimassa oleva IPREM-indeksi, kun kyseessä olevan henkilön kotitalouteen kuuluu alle neljä henkeä.
- kolme kertaa IPREM, kun kyseessä olevassa kotitaloudessa on vähintään neljä henkeä

Vuonna 2016 vuotuinen IPREM oli 6 390,13 euroa.

Jos sinulle myönnetään maksutonta oikeusapua, sinun ei tarvitse maksaa seuraavia kustannuksia:

1. lainopillinen etukäteisneuvonta
2. asianajajan ja syyttäjän palkkiot
3. virallisissa lehdissä julkaistavien ilmoitusten kustannukset
4. tarvittavat vakuudet tiettyjen kanteiden nostamista varten
5. asiantuntijoiden palkkiot.
6. Saat 80 prosentin alennuksen notaarien antamista asiakirjoista sekä kiinteistö- ja kaupparekisteriotteista.

Voinko saada korvauksia rikostutkintaan tai oikeudenkäyntiin osallistumisesta aiheutuvista kuluista? Millä ehdoin?

Jos olet osallistunut prosessiin rikoksen uhrina, sinulla on yleisesti oikeus saada korvaus oikeuksiesi käyttämisestä

aiheutuneista välttämättömistä kuluista sekä oikeudenkäyntikuluista. Valtiosta aiheutuneiden kulujen korvaaminen on etusijalla.

Tämä edellyttää, että kulujen korvaamisesta määrätään tuomioissa ja lisäksi että syytetty on tuomittu sellaisesta rikoksesta, jossa olit uhrina mutta josta syyttäjä ei olisi nostanut syytettä, tai että tuomio on annettu uhrina esittämäsi muutoksenhakemuksen johdosta, jossa olet vaatinut asian käsittelyn lopettamista koskevan päätöksen kumoamista.

Tukea ja apua antavat yksiköt ja erityisesti rikosuhrien tukipalvelut antavat sinulle tietoa tilanteista, joissa oikeudenkäyntikulut on mahdollista korvata, sekä tarvittaessa siitä, miten korvaamista haetaan.

Jos asian käsittely lopetetaan ennen kuin asia menee tuomioistuimen käsiteltäväksi, voinko hakea tällaiseen päätökseen muutosta?

Jos olet rikoksen uhri etkä ole ollut henkilökohtaisesti mukana menettelyssä ja syyttäjä päättää olla nostamatta syytettä rikoksentehtijää vastaan, tuomari voi antaa sinulle tästä tiedon ja kehottaa sinua ilmoittautumaan asianomistajaksi ja nostamaan asianomistajasytteen viidentoista päivän kuluessa. Nopeutetussa menettelyssä tuomarilla on velvollisuus antaa sinulle tietoa ja kehottaa sinua nostamaan syyte.

Jos syyttäjä nostaa syytteen rikoksentehtijää vastaan, et pysty tekemään uhrina mitään menettelyn loppuun saattamiseksi, ellei kyseessä ole niin kutsuttu asianomistajarikos.

Jos olet ollut henkilökohtaisesti mukana menettelyssä ja olet asianomistaja, voit pyytää suullisen käsittelyn aloittamista ja nostaa syytteen rikoksentehtijää vastaan. Jos tutkintatuomari päättää lopettaa menettelyn ja siten asia raukeaa, voit valittaa päätöksestä.

Jos syyttäjä nostaa syytteen rikoksentehtijää vastaan, voit pyytää menettelyn raukeamista ja luopua asianomistajan asemasta. Syyttäjä voi kuitenkin jatkaa aiheellisena pitämänsä syytteen ajamista.

Voinko osallistua oikeudenkäyntiin?

Kun esiinnyt ensi kertaa tuomioistuimessa, tuomioistuimen kirjaaja ilmoittaa sinulle oikeuksistasi rikosprosessissa uhrina ja käy oikeutesi läpi selkeästi, yksinkertaisesti ja helposti ymmärrettävällä tavalla erityispiirteesi ja tarpeesi huomioon ottaen.

Rikoksen uhrina sinulla on rikosoikeudellisessa menettelyssä oikeus

- nostaa syyte ja siviilioikeudellinen kanne voimassa olevassa rikoslainsäädännössä säädetyllä tavalla.
- saapua tutkinnasta vastaavien viranomaisten kuultavaksi ja esittää niille todisteita ja tosiseikkojen selvittämisen kannalta olennaisia tietoja.

Sinulta kysytään ensimmäisellä kuulemiskerralla lisäksi, haluatko vastaanottaa lakisääteisiä tiedoituksia tai ilmoituksia, jolloin sinun on ilmoitettava tätä varten joko sähköpostiosoitteesi tai, jos sähköpostiosoitetta ei ole, kotiosoitteesi.

Rikosprosessiin liittyvän asemasi lisäksi voit olla yleensä läsnä istunnoissa, vaikka ne käytäisiin suljetuin ovin. Sinulla on velvollisuus toimia ainoastaan todistajana.

Jos olet rikoksen uhri etkä ole ollut henkilökohtaisesti mukana rikosoikeudellisessa menettelyssä, sinulle ilmoitetaan oikeudenkäynnin aika ja paikka. Päätehtäväsi on toimia todistajana. Jotta oikeudenkäynnin paikka ja aika voidaan ilmoittaa sinulle, sinun on ilmoitettava mahdollisista osoitteenmuutoksista menettelyn aikana.

Voit olla henkilökohtaisesti mukana prosessissa asianomistajana ennen syytekirjelmän laatimista eli ennen suullisen käsittelyn aloittamista, paitsi jos kyse on rikosoikeudellisesta menettelystä, jossa syytetty on alaikäinen.. Syytekirjelmän laativat syyttäjä, mahdollinen asianomistaja ja puolustusasianajaja. Syytekirjelmässä yksilöidään rikos sekä kyseisten henkilöiden siitä vaatima rangaistus. Käytännössä jokaisella osapuolella on viisi päivää aikaa esittää kantansa kirjallisesti.

Yleensä sinua edustavat asianajaja, joka ajaa asiaasi, sekä syyttäjä, joka edustaa uhria virallisesti menettelyssä.

Jos uhreja on useampia, he kaikki voivat olla henkilökohtaisesti mukana menettelyssä toisistaan riippumatta. Tuomari voi kuitenkin vaatia että kaikkien tai joidenkin uhrien edustus yhdistetään. Myös uhrien tukijärjestöt voivat osallistua rikosoikeudelliseen menettelyyn, jos niillä on tähän rikoksen uhrin valtuutus.

Jos olet asianomistaja, asianajajallasi on oikeus tutustua esitutkintapöytäkirjaan ja muihin asiaan liittyviin asiakirjoihin, ja hänellä on muitakin samankaltaisia oikeuksia kuin syyttäjällä:

- oikeus pyytää lupa lisätodisteiden esittämiseen
- oikeus esittää uusia todistajia tai asiantuntijoita asian tueksi
- oikeus ehdottaa vastakkain kuulemista jne.

Jos syytetty tuomitaan, tuomioistuin voi määrätä syytetyn korvaamaan sinulle seuraavat oikeuskulut: asianajo- ja syytekulut, asiantuntijakulut, rekisteritodistukset ja notaarin antamat asiakirjat yms.

Voit nostaa rikosoikeudellisessa menettelyssä siviilioikeudellisen kanteen, jossa vaadit tilanteen palauttamista ennalleen, vahingon korjaamista taikka rikoksesta aiheutuneiden aineellisten tai aineettomien vahinkojen korvaamista. Tällöin sinua edustavat asianajaja, joka ajaa asiaasi, ja syyttäjä, joka edustaa sinua virallisesti menettelyssä.

Jos tutkinta päätetään keskeyttää, syyttämättäjättämispäätöksestä ilmoitetaan rikoksen välittömille uhreille, jotka ovat tehneet rikosilmoituksen, sekä muille rikoksen välittömille uhreille, joiden henkilöllisyys ja kotiosoite ovat tiedossa. Jos henkilö on kuollut tai kadonnut rikoksen välittömänä seurauksena, asiasta tiedotetaan rikoksen välillisille uhreille.

Mikä on virallinen roolini oikeudenkäynnissä? Olenko esimerkiksi uhri, todistaja, asianosainen vai toissijaista syyteoikeutta käyttävä asianomistaja? Voinko valita roolini itse?

Rikoksen uhrina sinulla on rikosoikeudellisessa menettelyssä oikeus

- nostaa syyte ja siviilioikeudellinen kanne voimassa olevassa rikoslainsäädännössä säädetyllä tavalla
- saapua tutkinnasta vastaavien viranomaisten kuultavaksi ja esittää niille todisteita ja tosiseikkojen selvittämisen kannalta olennaisia tietoja.

Erilaisia mahdollisia roolejasi oikeusjärjestelmässä ovat seuraavat:

- Välitön tai välillinen uhri: rikosilmoituksen perusteella tai pyydettyäsi oikeutta päästä rikosten uhreja auttaviin ja tukeviin yksikköihin ennen rikosilmoituksen tekemistä, edellyttäen ettei yksikköihin pääsy edellytä rikosilmoituksen tekemistä.
- Todistaja: edellyttää rikosilmoitusta. Osallistut menettelyyn vastaanotettuasi haasteen, jossa sinut kutsutaan todistamaan.
- Asianomistaja: kun päätät olla henkilökohtaisesti mukana prosessissa asianomistajana ja nostat asianomistajasyytteen rikosentekijää vastaan (osittain virallisen syytteen alaiset rikokset ja asianomistajarikokset) ennen syytekirjelmän laatimista eli ennen suullisen käsittelyn aloittamista, paitsi jos on kyse alaikäistä vastaan käytävästä rikosoikeudellisesta menettelystä.
- Kantaja: kun päätät yleisesti nostaa rikosoikeudellisessa menettelyssä siviilioikeudellisen kanteen eli vaadit tilanteen palauttamista ennalleen, vahingon korjaamista taikka rikoksesta aiheutuneiden aineellisten tai aineettomien vahinkojen korvaamista.

Yleensä voit osallistua istuntoihin, vaikka ne käytäisiin suljetuin ovin. Sinulla on ainoastaan velvollisuus toimia todistajana.

Mitkä ovat oikeuteni ja velvollisuuteni tässä roolissa?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, sinulla on yleisesti oikeus saada suojelua, tietoa, tukea ja apua heti, kun otat yhteyttä viranomaisiin. Sinulla on mahdollisuus käyttää viranomaisten tarjoamia tukipalveluja jo ennen varsinaisen rikosilmoituksen tekemistä.

Voit pyytää viranomaisia ohjaamaan sinut rikosuhrien tukikeskukseen, jossa saat maksutonta ja luottamuksellista apua, vaikkeet olisi tehnyt vielä rikosilmoitusta.

Voit myös ottaa haluamasi henkilön mukaan jo ensitapaamiseen viranomaisten kanssa.

Rikoksen uhrina sinulla on lisäksi oikeus saada tietoa jo ennen rikosilmoituksen tekemistä. Sinulle on kerrottava kaikista rikosilmoituksen tekemisen jälkeisistä toimista, ja sinulla on oikeus tulla kuulluksi niiden yhteydessä. Sinulla on myös tarvittaessa oikeus laissa tunnustettujen viittomakielten tulkkaukseen sekä muihin viestinnän apukeinoihin.

Kaiken sinulle annettavan suullisen ja kirjallisen tiedon on oltava selkeää, yksinkertaista ja helposti ymmärrettävää. Tiedon antamisessa on otettava huomioon henkilökohtaiset ominaisuutesi ja tarpeesi, etenkin jos sinulla on jokin kehitys- tai aistivamma tai olet alaikäinen.

Uhrina sinulla on oikeus saada tietoa lähinnä seuraavista:

- käytettävissä olevat tukitoimenpiteet (terveydenhuollon ja psykologin palvelut sekä konkreettinen apu) sekä miten näitä voi saada. Viimeksi mainittuihin kuuluvat tiedot mahdollisuuksista käyttää tarvittaessa tilapäismajoitusta;
- oikeus tehdä rikosilmoitus ja tarvittaessa syytteen nostamisen menettely ja oikeus esittää todisteita tutkinnasta vastaaville viranomaisille;
- menettely neuvonnan ja oikeusavun hankkimiseksi ja tarvittaessa edellytykset, joiden täytyessä oikeusapua voi saada maksutta;
- mahdollisuus hakea suojelua ja tarvittaessa menettely suojelun saamiseksi;
- korvaukset, joihin sinulla voi olla oikeus, ja tarvittaessa menettely korvausten vaatimiseksi;
- käytettävissä olevat tulkkaus- ja käännöspalvelut;
- käytettävissä olevat viestinnän apukeinot ja tukipalvelut;
- menettelyt, joiden avulla voit käyttää oikeuksiasi, jos asut muualla kuin Espanjassa;
- muutoksenhakukeinot, jos pidät päätöksiä oikeuksiasi vastaisina;
- menettelyn kulusta vastaavan viranomaisen yhteystiedot sekä keinot pitää siihen yhteyttä;
- käytettävissä olevat sovittelumenettelyt, jos sovittelu on lain mukaan tässä tapauksessa mahdollista;
- tilanteet, joissa sinulla on oikeus oikeudenkäyntikulujen palauttamiseen, ja miten palauttamista haetaan;
- oikeus pyytää tietoa menettelyssä tehtävistä päätöksistä, kuten päätöksestä olla aloittamatta rikosoikeudellista menettelyä tai menettelyn päättävästä tuomiosta.

Rikosprosessiin liittyvän asemasi vuoksi voit olla yleensä läsnä istunnoissa, vaikka ne käytäisiin suljetuin ovin. Sinulla on velvollisuus toimia ainoastaan todistajana.

Jos olet rikoksen uhri etkä ole ollut henkilökohtaisesti mukana rikosoikeudellisessa menettelyssä, sinulle ilmoitetaan oikeudenkäyntiaika ja -paikka. Päätehtäväsi on antaa todistajanlausunto. Jotta oikeudenkäynnin paikka ja aika voidaan ilmoittaa sinulle, sinun on ilmoitettava mahdollisista osoitteenmuutoksista menettelyn aikana.

Voit olla henkilökohtaisesti läsnä menettelyssä asianomistajana ennen syytekirjelmän laatimista eli ennen suullisen käsittelyn aloittamista, paitsi jos kyse on rikosoikeudellisesta menettelystä, jossa syytetty on alaikäinen. Sinua edustavat asianajaja, joka ajaa asiaasi, ja syyttäjä, joka edustaa sinua virallisesti menettelyssä.

Jos olet asianomistaja, asianajajallasi on oikeus tutustua pöytäkirjaan ja muihin asiaan liittyviin asiakirjoihin, ja hänellä on muitakin samankaltaisia oikeuksia kuin syyttäjällä:

- oikeus pyytää lupa lisätodisteiden esittämiseen
- oikeus esittää uusia todistajia tai asiantuntijoita asian tueksi
- oikeus ehdottaa vastakkain kuulemista jne.

Jos syytetty tuomitaan, tuomioistuimien voi määrätä syytetyn korvaamaan sinulle seuraavat kustannukset: asianajo- ja syytekustannukset, asiantuntijakustannukset, rekisteritodistukset ja notaarin antamat asiakirjat yms.

Todistajana sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen, jollet osaa espanjaa tai asiaankuuluvan itsehallintoalueen kieltä. Sinulla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta saada käännöksiä asiakirjoista. Näköyhteyttä syytetyn kanssa on yleensä hankala välttää eikä useimmissa tuomioistuimissa ole pelkästään todistajille varattuja odotustiloja. Jos olet joutunut seksuaalisen väkivallan uhriksi, voit kuitenkin

- saada istuntosaliin sermit tai
- antaa lausuntonsi videoneuvottelussa.

Jos aiot todistaa ja olet vaarassa, tuomioistuimen presidentti voi määrätä istunnon pidettäväksi suljetuin ovin moraalien, yleisen järjestyksen tai sinun ja/tai perheesi suojelemiseksi. Asianomistajana voit vaatia asian käsittelyä suljetuin ovin.

Jos sinut haastetaan todistamaan ja tuomari katsoo sinun olevan vakavassa vaarassa tai vaaran kohdistuvan vapauteesi, omaisuuteesi tai perheeseesi, hän voi toteuttaa jonkin seuraavista toimista:

- Henkilöllisyytesi, osoitteesi, ammattisi ja työpaikkasi pidetään salassa eikä niitä tuoda menettelyssä esille.
- Estetään näkemästä sinua tuomioistuimessa, ja ilmoitetaan tuomioistuin prosessiosoitteeksi.
- Estetään kuvasi tallentaminen missä tahansa muodossa.
- Määrätään poliisi suojelemaan sinua menettelyn aikana ja sen jälkeen.
- Järjestetään sinulle kuljetus tuomioistuimeen virka-autoilla.
- Sijoitetaan sinut poliisiin vartioimaan odotustilaan tuomioistuimessa.
- Erityisissä olosuhteissa sinulle annetaan uusi henkilöllisyys ja taloudellista tukea asuinpaikan ja työpaikan vaihtoa varten.

Jos olet alaikäinen, estetään näköyhteys syytetyyn jollakin käytettävissä olevalla teknisellä keinolla. Myös kasvotusten kohtaamista rajoitetaan. Jos sinulla on eturistiriita laillisiin edustajiisi nähden, eikä etusi asianmukaista toteutumista voida tämän vuoksi taata tutkinnan tai rikosprosessin aikana tai jos ristiriita liittyy jompaankumpaan vanhempasi eikä toinen vanhempi esimerkiksi pysty asianmukaisesti edustamaan tai avustamaan sinua, syyttäjän on pyydettävä tuomaria tai tuomioistuinta nimeämään sinulle edunvalvoja, jonka tehtävänä on edustaa sinua tutkinnassa ja rikosoikeudellisessa menettelyssä.

Jos olet ulkomaalainen, sinulla on mahdollisuus maksuttomaan tulkkaukseen, ellet osaa espanjaa tai kyseessä olevaa itsehallintoalueen kieltä. Poliisi voi antaa sinulle rikosilmoituksen tekemistä varten lomakkeen äidinkielelläsi tai järjestää puhelintulkkauksen tai tulkin paikan päälle. Tuomioistuimilla on tulkkauspalvelu, jota koordinoidaan rikosuhrien tukikeskusten kanssa.

Jos haluat nostaa rikosoikeudellinen menettelyn yhteydessä siviilioikeudellinen kanteen, sinun on oltava henkilökohtaisesti paikalla asianajajan tai syyttäjän läsnä ollessa, kun sinulle kerrotaan oikeuksistasi, ja aina ennen syytekirjelmän käsittelyä. Tällöin sinua edustavat asianajaja, joka ajaa asiaasi, ja syyttäjä, joka edustaa sinua virallisesti menettelyssä.

Jos saat jotain tukea tai avustusta uhrin asemassa ja sinuun kohdistetaan jokin laissa säädetty suojelutoimenpide, sinulla on velvollisuus palauttaa mainittu tuki tai avustus, jos kyseessä on väärä ilmianto tai rikoksen lavastaminen. Lisäksi sinulla on velvollisuus korvata hallinnolle tunnustamis-, suojelu- ja tukitoimenpiteistä sekä saamistasi palveluista aiheutuneet kustannukset. Tämän lisäksi sinulla voi olla muitakin asiaan liittyviä siviili- tai rikosoikeudellisia vastuita.

Voinko osallistua oikeudenkäyntiin tai antaa lausumia? Millä edellytyksillä?

Rikosprosessiin liittyvän asemasi lisäksi voit olla yleensä läsnä istunnoissa, vaikka ne käytäisiin suljetuin ovin. Sinulla on velvollisuus toimia ainoastaan todistajana.

Voit käyttää rikosuhrien tukikeskuksen palveluita myös silloin, kun osallistut oikeudenkäyntiin.

Jos olet rikoksen uhri etkä ole ollut henkilökohtaisesti mukana rikosoikeudellisessa menettelyssä, sinulle ilmoitetaan oikeudenkäynnin aika ja paikka. Päätehtäväsi on antaa todistajanlausunto. Jotta oikeudenkäynnin paikka ja aika voidaan ilmoittaa sinulle, sinun on ilmoitettava mahdollisista osoitteenmuutoksista menettelyn aikana.

Voit olla henkilökohtaisesti mukana menettelyssä asianomistajana ennen syytekirjelmän laatimista eli ennen suullisen käsittelyn aloittamista, ellei kyse ole rikosoikeudenkäynnistä, jossa syytetty on alaikäinen. Sinua edustavat asianajaja, joka ajaa asiaasi, ja syyttäjä, joka edustaa sinua virallisesti menettelyssä.

Jos olet asianomistaja, asianajajallasi on oikeus tutustua pöytäkirjaan ja muihin asiaan liittyviin asiakirjoihin, ja hänellä on muitakin samankaltaisia oikeuksia kuin syyttäjällä:

- oikeus pyytää lupa lisätodisteiden esittämiseen
- oikeus esittää uusia todistajia tai asiantuntijoita tuekseen
- oikeus ehdottaa vastakkain kuulemista jne.

Jos syytetty tuomitaan, tuomioistuimien voi määrätä hänet korvaamaan sinulle seuraavat kustannukset: asianajo- ja syytekustannukset, asiantuntijakustannukset, rekisteritodistukset ja notaarin antamat asiakirjat yms.

Todistajana sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen, jolle osaa espanjaa tai asiaankuuluvan itsehallintoalueen kieltä. Sinulla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta saada käännöksiä asiakirjoista. Näköyhteyttä syytetyn kanssa on yleensä hankala välttää eikä tuomioistuimissa ole pelkästään todistajille varattuja odotustiloja. Jos olet joutunut seksuaalisen väkivallan uhriksi, voit kuitenkin

- saada istuntosaliin sermit tai
- todistaa videoneuvottelun välityksellä.

Jos aiot todistaa ja olet vaarassa, tuomioistuimen presidentti voi määrätä istunnon pidettäväksi suljetuin ovin moraalin tai yleisen järjestyksen turvaamiseksi tai sinun ja/tai perheesi suojelemiseksi. Asianomistajana voit vaatia asian käsittelyä suljetuin ovin.

Jos sinut haastetaan todistamaan ja tuomari katsoo sinun tai vapautesi, omaisuutesi tai perheesi olevan vakavassa vaarassa, hän voi toteuttaa jonkin seuraavista toimista:

- Henkilöllisyytesi, osoitteesi, ammattisi ja työpaikkasi pidetään salassa eikä niitä tuoda menettelyssä esille.
- Estetään näkemästä sinua tuomioistuimessa, ja ilmoitetaan tuomioistuimen prosessiosoitteeksi.
- Estetään kuvasi tallentaminen missä tahansa muodossa.
- Määrätään poliisi suojelemaan sinua menettelyn aikana ja sen jälkeen.
- Järjestetään sinulle kuljetus tuomioistuimeen virka-autoilla.
- Sijoitetaan sinut tuomioistuimessa poliisin vartioimaan odotustilaan.
- Erityisissä olosuhteissa sinulle annetaan uusi henkilöllisyys ja taloudellista tukea asuinpaikan ja työpaikan vaihtoa varten.

Jos olet alaikäinen, estetään näköyhteys syytetyyn jollakin käytettävissä olevalla teknisellä keinolla. Myös kasvojen kohtaamista rajoitetaan. Jos sinulla on eturistiriita laillisten edustajiesi kanssa eikä etusi asianmukaista toteutumista voida tämän vuoksi taata tutkinnan tai rikosprosessin aikana tai jos ristiriita liittyy jompaankumpaan vanhempaasi eikä toinen vanhempi pysty asianmukaisesti hoitamaan edustamiseen tai avustamiseen liittyviä tehtäviä, syyttäjän on pyydettävä tuomaria tai tuomioistuinta nimeämään sinulle edunvalvoja, jonka tehtävänä on edustaa sinua tutkinnassa ja rikosoikeudellisessa menettelyssä.

Jos olet ulkomaalainen, sinulla on mahdollisuus maksuttomaan tulkkaukseen, ellei osaa espanjaa tai kyseessä olevaa itsehallintoalueen kieltä. Tuomioistuimilla on tulkkaukspalvelu, jota koordinoidaan rikosuhrien tukikeskusten kanssa.

Mitä tietoja saan oikeudenkäynnin aikana?

Sinulla on oikeus saada pyynnöstä tieto oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja -paikasta sekä rikosentekijää vastaan nostetun syytteen sisällöstä ja seuraavista päätöksistä:

- päätös rikosoikeudellisen menettelyn aloittamatta jättämisestä
- menettelyn päätteeksi annettava tuomio
- päätös rikosentekijän vankeusrangaistuksesta ja vankilasta vapautumisesta tai mahdollisesta karkaamisesta
- päätökset henkilökohtaisten turvaamistoimien toteuttamisesta ja aiemmin toteutettujen turvaamistoimien muuttamisesta, kun niiden tarkoituksena on ollut turvallisuutesi takaaminen
- kaikkien oikeusviranomaisten tai rikosseuraamusviranomaisten päätökset, jotka vaikuttavat väkivalloin tai uhkaamalla tehdyistä rikoksista tuomittuihin henkilöihin ja joista saattaa aiheutua vaaraa turvallisuudellesi
- päätökset, jotka edellyttävät osallistumistasi uhrina tuomion täytäntöönpanoon ja jotka määrätään rikosseuraamusten alalla, kuten päätökset, jotka koskevat tuomitun luokittelemista kolmannen asteen vangiksi (avovanki), rangaistuksen lieventämistä, poistumislupaa tai ehdonalaista vapautta.

Esittäessäsi hakemuksen edellä mainittujen päätösten ilmoittamisesta sinun on ilmoitettava sähköpostiosoite tai,

Jos sähköpostiosoitetta ei ole, kotiosoite tai muu postiosoite, johon viranomainen voi lähettää tiedonannot ja ilmoitukset.

Jos sinulla ei ole sähköpostiosoitetta, ilmoitukset toimitetaan antamaasi osoitteeseen poikkeuksellisesti tavanomaisena postilähetystenä.

Jos olet Espanjan kansalainen ja asut Euroopan unionin ulkopuolella eikä sinulla ole sähköpostiosoitetta eikä postiosoitetta, johon ilmoitukset voitaisiin lähettää, ne lähetetään asuinmaasi Espanjan-lähetystöön tai -konsulaattiin tiedoksiannettavaksi.

Vastaanottamiisi ilmoituksiin sisältyy vähintään päätöksen päätösosa ja lyhyt tiivistelmä päätöksen oikeudellisista perusteluista.

Jos olet osallistunut menettelyyn henkilökohtaisesti uhrin ominaisuudessa, päätökset ilmoitetaan syyttäjälle ja myös sinulle ilmoittamaasi sähköpostiosoitteeseen.

Voit ilmaista milloin tahansa, ettet halua saada enää tietoa edellä mainituista päätöksistä. Tällöin esittämäsi hakemus raukeaa.

Jos olet pyytänyt ohjaamista rikosuhrien tukikeskukseen tai saat tukea joltakin näistä tukikeskuksista, sinulla on oikeus saada menettelyn kulusta vastaavan viranomaisen yhteystiedot sekä tieto keinoista, joilla ottaa siihen yhteyttä. Sinulla on oikeus saada tieto myös oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja paikasta sekä rikoksentehtävää vastaan nostetun syytteen sisällöstä.

Jos olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivaltarikoksen uhriksi, sinulla on oikeus saada tietoa ilman eri pyyntöä väkivallantekijään kohdistuvan menettelyn etenemisestä ja toteutetuista turvaamistoimista. Voit myös ilmoittaa milloin tahansa, ettet halua saada tällaisia tietoja.

Voinko saada asiakirja-aineistoon sisältyviä asiakirjoja tutustuttavaksi?

Jos olet asianomistaja, asianajajallasi on oikeus tutustua tiivistelmään sekä muihin asiassa esitettyihin asiakirjoihin.

Asianajajien päivittäiseen toimintaan kuuluu oikeudenkäyntiä koskeviin tietoihin ja asiakirjoihin tutustuminen erityisesti siinä tapauksessa, ettei hänen päämiehensä ole oikeudenkäynnin osapuoli.

Espanjan lainsäädännön mukaan läsnä olevat osapuolet voivat saada tietoa menettelyn etenemisestä ja osallistua kaikkiin prosessitoimiin.

■ Päivitetty viimeksi: 24/06/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.